

Dosarul nr. 3ra-671/21

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud: E. Bancov)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud: V. Movilă, S. Pilipenco, E. Dvurecenshii)

ÎNCHEIERE

30 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Ana Ajder, reprezentată de avocatul Gheorghe Josu,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Ana Ajder împotriva Direcției Generale Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Cahul, terț Afanasi Ciota, cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 08 aprilie 2021 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost respins apelul depus de Ana Ajder împotriva hotărârii din 17 noiembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 21 august 2020, Ana Ajder a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Direcției Generale Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Cahul, terț Afanasi Ciota, cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta Ana Ajder a invocat, că prin dispoziția Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Cahul nr. 49 din 25 septembrie 2015 „Cu privire la plasamentul în serviciul tutelă a minorului xxxxx”, nepotul său xxxxx a fost plasat în serviciul tutelă la ea, de aceea până în prezent copilul se află la domiciliul său.

La data de 03 iunie 2020 Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Cahul a emis dispoziția nr. 21 „Cu privire la încetarea plasamentului în serviciul tutelă/curatelă a copilului xxxxx”.

Nefiind de acord cu această dispoziție, la 01 iulie 2020 a înaintat o solicitare pârâtei, iar la 03 iulie 2020 a înaintat cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea dispoziției nr. 21 din 03 iunie 2020 a Direcției Generale Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Cahul, în care a menționat că copilul xxxxx este în grija și la întreținerea sa, adică în grija bunelor de pe linia mamei copilului. Mama copilului a decedat la scurt timp după naștere. Tatăl biologic a refuzat să ia copilul din

maternitate, motivând că a avut intenția să-l leze la casa de copii și după revenirea sa de peste hotare să-l ia. Din momentul nașterii copilului și până în prezent, tatăl a lipsit totalmente din viața copilului. Singurul act confirmativ care îl prezintă este testul ADN, prin care și-a dovedit paternitatea. După 5 ani a venit cu cerere ca copilul să fie luat din familie. Motivează că tatăl a fost și este absolut indiferent de viața copilului, a ignorat și ignoră sub orice formă să participe și să se implice la creșterea și dezvoltarea lui.

Reclamanta a menționat, că conform actului de examinare a condițiilor locative din 12 martie 2019, Afanasi Ciota nu deține un loc stabil de muncă, are salariu ocazional și spațiul în care locuiește nu este în proprietatea sa, nu deține un contract de chirie, camera pentru copil nu este amenajată și necesită reparație, ceea ce demonstrează imposibilitatea tatălui de a întreține și crește copilul.

Reclamanta a relatat, că în timp de cinci ani tatăl a vizitat copilul doar de câteva ori. Totodată, Afanasi Ciota a solicitat de la Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Cahul stabilirea unui grafic de întrevvedere cu copilul, însă acesta nu a fost respectat din diferite motive, cum ar fi: este ocupat, lucrează și nu are timp, însă continua să depună cereri pentru a lua copilul cât mai repede sub tutela sa.

Prin hotărârea Judecătorei Cahul, sediul Central din 17 iulie 2017, Afanasi Ciota a fost confirmat cu drepturi depline ca tată, dar nu și cu obligații. Având statut de părinte, nici aceasta nu l-a motivat să-și arate dragostea, interesul și afecțiunea față de copil, starea lui de sănătate și problemele cu care se confruntă până în prezent.

Reclamanta a invocat, că cu toate că tutela bunicilor asupra copilului este anulată din 03 iunie 2020, nici aceasta nu l-a motivat pe tată, să se intereseze de starea de sănătate și necesitățile copilului. Copilul are probleme de sănătate de la naștere. Problemele de sănătate sunt arătate prin nenumăratele certificate medicale, care au fost prezentate. Însă, tatăl acestuia nu cunoaște absolut nimic și nu și-a dat interesul măcar o dată să afle despre sănătatea copilului.

Conform avizului psihologului Nadejda Mocan, psiholog categoria I, dacă copilul o să fie desprins din zona sa de confort, aceasta ar putea duce la o traumă psihologică foarte mare. Pentru menținerea stării psihice și fizice a lui xxxxx, recomandările psihologului fiind de a lăsa copilul în familia în care se află, în familia Ajder.

Reclamanta a notat, că din răspunsul pârâtei nr. 360 din 23 iulie 2020 la cererea prealabilă, se face trimitere la art. 7 lit. e), art. 15, pct. 2 lit. d) din Legea nr. 140 din 14 iunie 2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, conform cărora statutul de copil rămas fără ocrotire părintească se retrage în momentul recunoașterii sau stabilirii paternității, conform prevederilor art. 47 alin. (5) și (6) și art. 48 Codul familiei. Din acest motiv, Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Cahul a dispus retragerea statutului copilului xxxxx dar care este baza legală de încetare a plasamentului copilului în serviciul tutelă/curatelă, pârâta nu menționează.

Invocând prevederile Legii nr. 140 din 14 iunie 2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți și Codul familiei, reclamanta Ana Ajder a solicitat recunoașterea nulității dispoziției nr. 21 din 03 iunie 2020 „Cu privire la încetarea plasamentului în serviciul tutelă/curatelă a copilului xxxxx”, emisă de Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei a

Consiliului raional Cahul.

Prin hotărârea din 17 noiembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de Ana Ajder împotriva Direcției Generale Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Cahul, terț Afanasi Ciota, cu privire la nulitatea dispoziției nr. 21 din 03 iunie 2020 „Cu privire la încetarea plasamentului în serviciul tutelă/curatelă a copilului xxxxx, născut la xxxxx” (f.d. 105, 107-116).

La 16 decembrie 2020, Ana Ajder a depus apel împotriva hotărârii din 17 noiembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central. Iar, la data de data de 02 februarie 2021 a prezentat motivarea apelului, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc, hotărârea motivată a primei instanțe i-a fost expediată reprezentantului apelantei Anei Ajder, avocatului Gheorghe Josu la data de 05 ianuarie 2021 (f.d. 121), însă date care confirmă recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc. Prin urmare, instanța de apel corect a considerat ca fiind în termen apelul depus de Ana Ajder, la data de 02 februarie 2021.

Prin decizia din 08 aprilie 2021 a Curții de Apel Cahul, a fost respins apelul depus de Ana Ajder împotriva hotărârii din 17 noiembrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că în conformitate cu art. 142 din Codul familiei, tutela și curatela se instituie asupra copiilor cărora li s-a stabilit statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească în scopul creșterii, educației și instruirii acestora, precum și al apărării drepturilor și intereselor lor legitime. Tutela se instituie asupra copiilor care nu au atins vârsta de 14 ani. La atingerea vârstei de 14 ani, tutela se transformă în curatelă, fără emiterea unei dispoziții suplimentare de către autoritatea tutelară. Curatela se instituie asupra copiilor în vârstă de la 14 la 18 ani. Tutela și curatela asupra copiilor rămași temporar fără ocrotire părintească, copiilor rămași fără ocrotire părintească se instituie prin dispoziția autorității tutelare teritoriale, în conformitate cu prevederile Legii nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți. Ceea ce s-a și realizat la caz, iar, prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 17 iulie 2017, a fost stabilită paternitatea lui Afanasi Ciota față de copilul xxxxx, hotărâre menținută și de instanța de apel și de cea de recurs.

Mai mult, instanța de apel a indicat că potrivit certificatului de naștere a copilului xxxxx, eliberat la data de 02 ianuarie 2019, în rubrica „mama” este indicată Tatiana Ajder, iar în rubrica „tata” este indicat Afanasi Ciota (f.d.22). Astfel, dispoziția Direcției Generale Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Cahul nr. 21 din 03 iunie 2020 „Cu privire la încetarea tutelei asupra copilului xxxxx” a fost emisă în baza cererii tatălui copilului Afanasi Ciota și a hotărârii instanței de judecată privind stabilirea paternității lui Afanasi Ciota asupra copilului xxxxx (f.d.7).

Ținând cont de cele expuse, instanța de apel a stabilit că instanța de fond corect a conchis că dispoziția Direcției Generale Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Cahul nr. 21 din 03 iunie 2020 „Cu privire la încetarea tutelei asupra copilului xxxxx” este întemeiată și legală, nefiind motive pentru recunoașterea nulității acesteia.

Or, dispoziția Direcției Generale Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Cahul nr. 21 din 03 iunie 2020 „Cu privire la încetarea tutelei asupra copilului xxxxx”, a fost emisă în urma dispariției temeiului în baza căruia a fost instituită tutela, deoarece la momentul instituirii tutelei mama copilului era decedată, iar tatăl nu era stabilit. Astfel, odată cu stabilirea paternității lui Afanasi Ciota asupra copilului xxxxx, acesta din urmă nu mai are statut de copil rămas fără ocrotire părintească. Deci, instanța de apel a concluzionat că la caz, dispoziția contestată a fost emisă ținându-se cont de prevederile art. 15 alin. (2), lit. d) al Legii nr. 140 din 14 iunie 2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, cât și art. 32-33 Cod civil (în vigoare la momentul emiterii dispoziției nr. 49 din 25 septembrie 2015), art. 142 din Codul familiei. Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Cahul nu putea acționa în alt mod, decât să emită dispoziția de încetare a tutelei asupra copilului, în condițiile în care a dispărut temeiul în baza căruia a fost instituită tutela.

Iar, referitor la argumentele apelantei Anei Ajder, precum că doar de câteva ori tatăl biologic și-ar fi vizitat fiul, instanța de apel a notat că, în luna septembrie 2015 a fost instituită tutela asupra copilului, iar, în luna ianuarie 2016 tatăl Afanasi Ciota a solicitat instanței de judecată să-i fie recunoscută paternitatea și prin hotărârea Judecătorei Cahul, sediul central din 17 iulie 2017 a fost constatată paternitatea lui Afanasi Ciota asupra copilului xxxxx. Hotărârea respectivă a fost menținută de Curtea de Apel Cahul și de Curtea Supremă de Justiție. Astfel, fiind emisă dispoziția nr. 23 din 24 aprilie 2019, prin care s-a dispus retragerea statutului copilului xxxxx, rămas fără ocrotire părintească, la 25 iulie 2018 familia Ajder s-a adresat în instanță cu cerere împotriva lui Afanasi Ciota privind decăderea din drepturile părintești și stabilirea domiciliului copilului minor. Astfel, au fost înaintate acțiuni în instanța de judecată împotriva lui Afanasi Ciota, examinarea cărora a durat până în anul 2020, deoarece bunei se opuneau chiar dacă Afanasi Ciota solicita să fie confirmat statutul de tată.

În aceste condiții, instanța de apel a conchis că nu este vina lui Afanasi Ciota, că acesta a fost privat de exercitarea drepturilor părintești, iar referitor la argumentul că, copilul ar fi fost atașat de bunei, instanța de apel a indicat că aceștia nu au fost privați de posibilitatea întrevederii cu copilul și care în prezent se află la bunei (f.d.154). Iar, odată cu exercitarea drepturilor și obligațiilor părintești de către Afanasi Ciota, bunei nu sunt privați de dreptul de a se vedea și a menține legăturile cu copilul.

În susținerea soluției adoptate, instanța de apel a mai indicat că prin dispoziția contestată a fost dispusă doar încetarea tutelei exercitate asupra copilului, dar nu a fost dispusă și retragerea minorului din familia în care a fost plasat prin dispoziția Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Cahul nr. 49 din 25 septembrie 2015. Deci, este necesar de sesizat diferența între retragerea copilului din familie, care este o procedură separată de cea de încetare a tutelei, care a fost dispusă în urma încetării temeiurilor în baza cărora a fost instituită. La caz, fiind recunoscută paternitatea, s-a dispus retragerea statutului copilului xxxxx rămas fără ocrotire părintească, dar plasarea acestuia în familia bunicilor a rămas în vigoare, deci prin dispoziția contestată nu se afectează drepturile copilului.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 05 mai 2021, Ana Ajder, reprezentată de avocatul Gheorghe Josu, a contestat-o cu

recurs, solicitând casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Ulterior la data de 26 mai 2021, prin intermediul oficiului poștal, Ana Ajder reprezentată de avocatul Gheorghe Josu, a prezentat motivarea recursului.

În motivarea recursului recurenta Ana Ajder, reprezentată de avocatul Gheorghe Josu, a invocat că, nu este de acord cu decizia contestată, deoarece instanța de apel la adoptarea acesteia nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

Recurenta a susținut că organul de tutelă și curatelă nu a luat în considerare recomandările psihologului. Iar, din dispoziția contestată nu este clar în grija cui va fi lăsat copilul.

A invocat că organul de tutelă și curatelă nu a luat în considerare atașamentul copilului față de bunei, precum și nu a luat în considerare faptul că pe o perioadă de câțiva ani tatăl biologic Afanasi Ciota a vizitat copilul doar de câteva ori, nu a acordat ajutor material, nu s-a implicat în educația copilului. Astfel, în opinia recurenteii, organul de tutelă nu apără interesele copilului.

La 31 mai 2021 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Direcției Generale Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Cahul și a lui Afanasi Ciota copia recursului deus de Ana Ajder, reprezentată de avocatul Gheorghe Josu.

Conform avizelor de recepție a scrisorii recomandate, anexate la materialele cauzei, la data de 03 iunie 2021 Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Cahul și Afanasi Ciota au recepționat copia recursului deus de Ana Ajder, reprezentată de avocatul Gheorghe Josu, cu înștiințarea depunerii referințelor. Însă, până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, aceștia nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu a deus referințe.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 08 aprilie 2021.

Decizia motivată din 08 aprilie 2021 a Curții de Apel Cahul a fost notificată Anei Ajder, la data de 07 mai 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție a scrisorii recomandate, anexat la materialele cauzei. (f.d. 192) Astfel, recursul deus de Ana Ajder, reprezentată de avocatul Gheorghe Josu la data de 26 mai 2021, este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul deus de Ana Ajder, reprezentată de avocatul Gheorghe Josu, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din

următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui

recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Ana Ajder, reprezentată de avocatul Gheorghe Josu.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Ana Ajder, reprezentată de avocatul Gheorghe Josu se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan